

📸 رویکرد

سید نعمت‌الله عبدالرحیم زاده

گمانه‌زنی‌هایی درباره نحوه عمل بورِیس جانسون

نارِتَب، ضداروپا و یک امریکایی اصیل!

خانم تِوزا می ۲۴ می مقابل خبرنگاران حاضر شد تا در صحنه‌ای احساساتی آمادگی خود را برای کناره‌گیری از مقام ریاست حزب محافظه کار و در نتیجه، پیست نخست‌وزیری بریتانیا اعلام کند. هر چند نام‌دهای جانشینینی او در ابتدا کم نبوده‌اند اما نام یک نفر بود که بیش از هر کس دیگری بر سر زبان‌ها بود. او کسی نبود جز وِز جر خارجه سابق همین خانم می که می‌خواست بیاید و در نهایت به آنجا کسی که البته با فاصله زیاد تعقیبش می‌کرد جِرمی هانت بود که دست بر قضا جانشین جانسون در وزارت خارجه بریتانیا شد. رقابت این دو طی هفته‌های اخیر بسیار تنگاتنگ بود و در نهایت رأی گیری در میان اعضای حزب محافظه کار روز دوشنبه برگزار و نتیجه رسمی آن هم ۱۵۲ رأی در مقابل ۴۶ هزار و ۶۵۶ رأی هانت پیروز شد و بعد از مراسم تشریفات از رفتن به قصر باکینگهام به خانه شماره ۱۰ در خیابان داونینگ استری رفت تا کار خود را به عنوان پنجاه و پنجمین نخست‌وزیر بریتانیا شروع بکند. حالا جانسون به نخست‌وزیری رسیده اما شخصیت جنجالی‌اش در میدان وزارت در مورد نحوه کار او در مواجبه با مشکلات ایجاد کرده است.

■ **پسر شلوع**

نخستین نکته جنالب توجه در مورد بورِیس جانسون این است که او نه در بریتانیا بلکه در نیویورک به دنیا آمد و تا همین سه سال قبل هنوز تابعیت امریکا را داشت و به نظر می‌رسد برای نه دستم گرفتن پست وزارت خارجه به ترک این تابعیت نه تنها در میان

سیاستمداران انگلیسی استثنایی و تا حدی عجیب و غریب است، نشان دهنده خلق و خوی خاص جانسون نیز است که نمی‌توان با معیارها و قواعد موجود در جامعه است،

متحدان، همراه واشنگتن نمی‌شوند

با گذشت چند هفته از اعلام تصمیم امریکا برای پیوستن جامعه جهانی به ائتلاف دریایی در خلیج فارس، تاکنون صدای موافقی از سوی شرکای واشنگتن به گوش نرسیده است و این ائتلاف ضد ایرانی، کافی‌السبق از همان ابتدا شکست خورده است.

هر چند مقامات امریکایی مدعی هستند هدف از برنامه مذکور تقویت ثبات دریایی، تضمین عبور امن و تنش‌زدایی در آب‌های بین‌المللی در خلیج فارس، تنگه هرمز، تنگه باب‌المندب و دریای عمان است اما شالوده این طرح برای مقابله با ایران طراحی شده‌است.

دولت امریکا در راستای فشار حداکثری و سیاست به صفر رساندن صادرات نفتی ایران، با تنش آفرینی به دنبال کشاندن ایران به میز مذاکره است، اما مقامات ایرانی بارها اعلام کرده‌اند هیچ‌گونه مذاکره‌ای با دولت امریکا نخواهند داشت. هر چند ترامپ با بزرگ‌نمایی تهدید ایران، اعراب را دوشنبه و میلیاردها دلار تسلیحات به رژیم سعودی و امارات فروخته است اما در پیشرده برنامه جدید خود علیه تهران، راه دشواری در پیش خواهد داشت. امریکا پس از سرنگونی پهباد پیشرفته خود به دست سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به این باور رسیده که هرگونه تهاجمی علیه ایران، منافع واشنگتن و متحدانش را به خطر می‌اندازد و به همین خاطر، گزینه‌های جایگزین را در دسترس کار قرار داده است تا با تشکیل ائتلافی جهانی، تهران را تحت فشار قرار دهد.

در وضعیت کنونی کشورها با دیدگاهی منفی نسبت به پیوستن به ائتلاف تحت رهبری امریکا و همراهی با سیاست‌های واشنگتن در خاورمیانه می‌نگرد و نشان دهنده این است که کشورها دیگر حاضر به تبعیت از سیاست‌های واشنگتن نیستند. ادعای امریکایی برای حمایت از کشتیرانی در خلیج فارس درحالی است که دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا اخیراً در سخنانی با بیان اینکه امنیت منطقه برای اقتصاد جهانی حیاتی است

می‌گوید: «همه ما در حال گذشتن با متحدانش خود را می‌رویم

و هیچ‌کس نمی‌تواند جلوی ما را بگیرد. اگرچه ما می‌توانیم در صورت لزوم، به تنهایی با هم ایستادگی کنیم»

این سخنان در حالی است که امریکا و متحدانش در تلاشند تا با افزایش فشارها به ایران، ممکن است به خروج این کشور از برجام منجر شود. لذا کشورها تلاش می‌کنند از افزایش تنش‌ها در خلیج فارس جلوگیری کنند، زیرا هرگونه درگیری در منطقه، جامعه جهانی را دچار بحران خواهد کرد.

■ **از هم گسیختگی جبهه اعراب**

شکست امریکا در معادله کردن متحدانش برای ورود به ائتلاف ضد ایرانی بسیار شگند به مقاصت امریکایی به

امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه با تعریف از ترزا می به نوعی همکاری نزدیک با اتحادیه اروپا را به جانسون گوشزد کرده است. به این ترتیب، رهبران اروپایی نگرانی خود را از به قدرت رسیدن جانسون مخفی نکرده‌اند و باید گفت که آنها تا اندازه‌ای حق دارند چراکه جانسون در سخنرانی روز چهارشنبه آشکارا از برگزیت بی‌توافقی گفت که بدترین سناریوی ممکن برای خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا است.

■ **جانسون در عرصه بین‌الملل**

جانسون تنها با رویکرد «اول انگلیس» و برگزیت معادل بریتانیایی ترامپ نیست و این گمانه مطرح است که شاید او در عرصه‌های دیگر بین‌الملل از جمله امنیت بین‌الملل و برجام هم مثل ترامپ عمل بکند. ماتیو افورد، نماینده حزب محافظه‌کار بریتانیا، در مصاحبه با تلویزیون اسرائیلی ای ۲۴ تیوز گفته که جانسون احتمالاً از برجام خارج می‌شود و تحریم‌ها را باز خواهد گرداند و خود جانسون هم در مصاحبه با روزنامه یهودی-انگلیسی جویش تیوز به صورت ضمنی از رفتن به سمت تحریم و خروج از برجام گفته است. مکرون در پیام خود به جانسون از او در خواست همکاری در مسائل مهم بین‌المللی نظیر «ایران و امنیت بین‌المللی» را دارد اما به نظر می‌رسد جانسون با خلق و خوی جنجالی و خاصش آدم قابل اعتمادی برای همکاری در ایمن‌زمینه‌ها نباشد. این موضوع بعد از اقدام بریتانیا در توقف غیرقانونی نفتکش گریس یک اهمیت بیشتری پیدا کرده زیرا بریتانیا با این کار و قبل از آمدن جانسون به خانه شماره ۱۰، در عمل همکاری خود با امریکا و ترامپ را به سطح نظامی رسانده بود هر چند ادعای رعایت برجام و همکاری با دیگر اعضای برجام را داشت. حالا چگونه می‌توان انتظار داشت جانسون با رفتاری بسیار شبیه به ترامپ به در خواست کسی مثل مکرون پاسخ مثبت دهد؟ توقیف کشتی انگلیسی استینا ایمرود در تنگه هرمز توسط ایران و وضعیت بحرانی جاری در خلیج فارس و منطقه خاورمیانه وضعیت بحرانی ایجاد کرده که نمی‌توان به دقت گفت جانسون در قبال آن چه خواهد کرد. موضوع متزلزل او در زمان تصدی وزارت خارجه به این مسئله بیشتر دامن می‌زند زیرا هر چند او همانند ترامپ خارج از عرف و عادت متعارف عمل می‌کند اما سفر او به ایران در دسامبر ۲۰۱۷ می‌تواند نشانه‌ای از این باشد که او بیشتر متمایل به مسیر تعامل و گفت‌وگو است تا ترامپ که از همان ابتدای امر با تحریم و فشار کار خود را شروع کرد.

■ **اولین پس‌رزه‌ها**

اگر آمدن جانسون به خانه شماره ۱۰ همانند ریاست جمهوری ترامپ در امریکا زلزله سیاسی برای بریتانیا باشد، پس لرزه‌های آن همین حالا مشاهده شده است. فیلیپ هاموند، وزیر دارایی، دیوید گو، که وزیر دادگستری و آلن داتکن، معاون وزیر خارجه انگلیس به محض اطمینان از نخست‌وزیری جانسون از کار خود کناره‌رفه‌اند و هاموند برای توضیح استعفایش تعارف را کنار گذاشته و گفته که ترجیح می‌دهد استعفا بدهد تا دست جانسون را کنار برانگارد بشود. این جدای از شش نماینده حزب محافظه‌کار است که تهدید کرده‌اند در صورت انتخاب جانسون به حزب لیبرال دمکرات خواهند پیوست. جانسون روز چهارشنبه و در نخستین سخنرانی‌اش بعد از رسیدن به خانه شماره ۱۰ گفته که قصد اتحاد بین مردم را دارد اما در نظر می‌رسد آمدن او به این خانه باعث تقربه و اختلاف‌های عمیق در حزب خودش شده چه رسد به دیگر احزاب و مردم بریتانیا. از این رو، به نظر می‌رسد دشواری‌های جانسون همین حالا و در خانه سیاسی‌اش شروع شده تا دیگر دشواری‌های مقابل اتحادیه اروپا یا مورد برجام، معلوم نیست و چگونه خواهد توانست این دشواری‌ها را برطرف کند اما معلوم است که او در هر زمینه‌ای کار بسیار سختی در پیش رو دارد.

تلنگر تکان دهنده ترامپ به افغانستانی‌ها

📸 رویکرد

سیدعباس حسینی

افغانستان، هرچند در برخی کشورها چون جمهوری اسلامی ایران تاژگی نداشت، اما برای دولت و مردم افغانستان تکان دهنده بود. برخی کشورها از جمله ایران که چهار دهه است با امریکا و سیاست‌های کج‌دارومریز آن در منطقه و جهان دست و پنجه نرم می‌کنند، به خوبی می‌دانند در پشت پرده این چشمه نقاب‌دار امریکا و سیاستمداران ایسن کشور چه می‌گذرد؛ اما افغانستان یساطالبان روی امریکا به عنوان یک هم‌پیمان راهبردی، حساب ویژه و جداگانه‌ای باز کرده بوده؛ اشتباهی راهبردی که با گذشت هر روز، بیشتر خود را نمایان می‌سازد.

دونالد ترامپ روز دوشنبه(۳۱ خرداد) در دیدار با نخست‌وزیر پاکستان در کاخ سفید گفت که ترجیح می‌دهد با پاکستان همکاری شود تا امریکایه جای عملی «ویران‌کننده»، پیروز این نبرد شود؛ «ما ما بخواهیم که در یک نبرد در افغانستان مبارزه کنیم، من می‌توانسم در یک هفته پیروز این نبرد شوم، من نمی‌خواهم که ۱۰ میلیون تن را بکشم. اگر من بخواهم که پیروز نبرد شوم، افغانستان از کره زمین محو و تمام خواهد شد.» این اظهارات تکان دهنده، گستاخانه و بی‌برده، چهره واقعی سیاستمداران امریکا را برای دولتمردان افغانستان و سیاسیونی که سال‌ها سنگ این کشور را به سینه می‌زدند، آشکار کرد. به دنبال این سخنان، واکنش‌های منفی گسترده‌ای در افغانستان از- رهبری دولت گرفته تا سیاسیون و بدنه جامعه- شکل گرفت که در نوع خود بی‌سابقه است؛ ریاست‌جمهوری افغانستان خواهن صراحت و توضیحات واشنگتن در مورد اظهارات دونالد ترامپ شده؛ حامد کرزای، رئیس‌جمهور پیشین سخنان ترامپ را توهین به مردم افغانستان دانسته و محکوم کرد؛ حنیف اتمر، از نامزندان برجسته امنیتی با امریکا را امضا کرد؛ سخنان ترامپ را در تضاد با غرور ملی و عزت مردم افغانستان خواند و حتی نماینده اتحادیه اروپا در افغانستان تصریح کرد که به جای کشتن ۱۰ میلیون انسان، آنها

را فکر نجات ۱۰ میلیون شهروند افغانستان از فقر هستند. گروه طالبان نیز که در حال مذاکرات صلح با امریکا است، به این کشور گوشزد کرده که «افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که

سختان جدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور جمهوری امریکا در مورد افغانستان، بی‌برنامگی و ناآگاهی پیرامون تحولات این کشور است. ترامپ برای همینه زمینه‌منزاعه در افغانستان در سال‌ها تلاش‌های ناموفق داشته و به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید. امروز هم امریکا برنامه جدیدی برای افغانستان، آسیای مرکزی و دیگر کشورها و قدرت‌های منطقه دارد. امریکا در شرایط کنونی واقعاً به این نتیجه رسیده که تاریخ مصرف طالبان گذشته و گروهی سرسخت‌رور در صلح افغانستان بودو به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

امروز هم امریکا برنامه جدیدی برای افغانستان، آسیای مرکزی و دیگر کشورها و قدرت‌های منطقه دارد. امریکا در شرایط کنونی واقعاً به این نتیجه رسیده که تاریخ مصرف طالبان گذشته و گروهی سرسخت‌رور در صلح افغانستان بودو به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید. امروز هم امریکا برنامه جدیدی برای افغانستان، آسیای مرکزی و دیگر کشورها و قدرت‌های منطقه دارد. امریکا در شرایط کنونی واقعاً به این نتیجه رسیده که تاریخ مصرف طالبان گذشته و گروهی سرسخت‌رور در صلح افغانستان بودو به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که

سختان جدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور جمهوری امریکا در مورد افغانستان، بی‌برنامگی و ناآگاهی پیرامون تحولات این کشور است. ترامپ برای همینه زمینه‌منزاعه در افغانستان در سال‌ها تلاش‌های ناموفق داشته و به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید. امروز هم امریکا برنامه جدیدی برای افغانستان، آسیای مرکزی و دیگر کشورها و قدرت‌های منطقه دارد. امریکا در شرایط کنونی واقعاً به این نتیجه رسیده که تاریخ مصرف طالبان گذشته و گروهی سرسخت‌رور در صلح افغانستان بودو به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که

سختان جدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور جمهوری امریکا در مورد افغانستان، بی‌برنامگی و ناآگاهی پیرامون تحولات این کشور است. ترامپ برای همینه زمینه‌منزاعه در افغانستان در سال‌ها تلاش‌های ناموفق داشته و به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که

همچنین کمک به رشد کشت، تولید و قاچاق مواد مخدر و تبدیل افغانستان به بزرگ‌ترین کشور تولیدکننده مواد مخدر دنیا، دستاورد دیگری نداشتنه است. دموکراسی امریکایی هم چیزی جز بی‌پندوباری، فساد و فحشا، از بنده دولت گرفته تا در میان مردم به دنبال نداشتنه است؛ هر چند باید گفت که قسمت عمده مردم افغانستان همواره در برابر این بی‌پندوباری‌ها و فساد قرار داشته‌اند.

نوع موضع‌گیری‌های دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا و مقام‌های مختلف این کشور در مورد افغانستان نشان از چند دستگی، اختلاف، بی‌برنامگی محض و ناآگاهی پیرامون تحولات این کشور است. ترامپ پس از روی کار آمدن، با استراتژی جنوب آسیای خود، از یک‌سو بر طالبان و پاکستان تاخت؛ برای ایسن دو خط و نشان کشید؛ اما اندکی بعد که بیش از پیش در باتلاق افغانستان فرورفت، از به مذاکره و دوستی با هر دو وارد شد و امروز در آستانه هشتمین دور مذاکرات امریکا با طالبان قرار داریم. در هفت دور مذاکرات گذشته، دیپلمات‌های ارشد امریکایی از جمله زلمی خلیل‌زاد چنان با رهبران و نمایندگان طالبان نشست و برخاست کرده و گل گفتند و گل شنفتند که گویی اساساً هیچ مشکلی بین آنها در ۱۸ سال گذشته وجود نداشته است.

این رویکرد امریکا در برابر صلح افغانستان و مذاکره با طالبان از همان ابتدا سؤال‌برانگیز بوده؛ چه این که سال‌ها پیش، حتی در کنفرانس بن در سال ۲۰۰۱، امریکا این فرصت را داشت که با باز کردن پای طالبان در این کنفرانس و شریک ساختن آنها در قدرت، برای همینه زمینه‌منزاعه در افغانستان در سال‌ها تلاش‌های ناموفق داشته و به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

امروز هم امریکا برنامه جدیدی برای افغانستان، آسیای مرکزی و دیگر کشورها و قدرت‌های منطقه دارد. امریکا در شرایط کنونی واقعاً به این نتیجه رسیده که تاریخ مصرف طالبان گذشته و گروهی سرسخت‌رور در صلح افغانستان بودو به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید. امروز هم امریکا برنامه جدیدی برای افغانستان، آسیای مرکزی و دیگر کشورها و قدرت‌های منطقه دارد. امریکا در شرایط کنونی واقعاً به این نتیجه رسیده که تاریخ مصرف طالبان گذشته و گروهی سرسخت‌رور در صلح افغانستان بودو به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

امروز هم امریکا برنامه جدیدی برای افغانستان، آسیای مرکزی و دیگر کشورها و قدرت‌های منطقه دارد. امریکا در شرایط کنونی واقعاً به این نتیجه رسیده که تاریخ مصرف طالبان گذشته و گروهی سرسخت‌رور در صلح افغانستان بودو به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که

سختان جدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور جمهوری امریکا در مورد افغانستان، بی‌برنامگی و ناآگاهی پیرامون تحولات این کشور است. ترامپ برای همینه زمینه‌منزاعه در افغانستان در سال‌ها تلاش‌های ناموفق داشته و به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که

سختان جدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور جمهوری امریکا در مورد افغانستان، بی‌برنامگی و ناآگاهی پیرامون تحولات این کشور است. ترامپ برای همینه زمینه‌منزاعه در افغانستان در سال‌ها تلاش‌های ناموفق داشته و به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که

سختان جدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور جمهوری امریکا در مورد افغانستان، بی‌برنامگی و ناآگاهی پیرامون تحولات این کشور است. ترامپ برای همینه زمینه‌منزاعه در افغانستان در سال‌ها تلاش‌های ناموفق داشته و به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که

سختان جدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور جمهوری امریکا در مورد افغانستان، بی‌برنامگی و ناآگاهی پیرامون تحولات این کشور است. ترامپ برای همینه زمینه‌منزاعه در افغانستان در سال‌ها تلاش‌های ناموفق داشته و به همین دلیل تلاش‌های حامد کرزای به نتیجه نرسید.

افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده و خواهد بود. این واکنش‌ها تنها نمونه کوچکی از راهی است که افغانستان می‌گسترده مردم افغانستان به یادگویی‌هایی «دولت ترامپ است؛ چه این که